

Απόσπασμα

Εγκαινιάζονται και επίσημα σήμερα το Μουσεία – 2018, στην προσπάθεια του Συλλόγου για αναβίωση αυτού που γινόταν εδώ κατά την αρχαιότητα.

Με αυτές τις πολιτισμικές εκδηλώσεις, οι οποίες γίνονται κάθε χρόνο το Σαββατοκύριακο πριν το 15αυγουστο, προσπαθούμε να δείξουμε το πνεύμα της Κοιλιάδας των Μουσών.

Για φέτος αρχίζουμε με το «Έργα και Ημέραι» του Ησιόδου και συνεχίζουμε αύριο με την «Επιστροφή των Μουσών» και τη Δευτέρα με την τραγωδία «Ανδρομάχη» του Ευριπίδη.

Ένα πολιτισμικό τριήμερο στην Κοιλιάδα των Μουσών
Εδώ στην πλατεία, τα προηγούμενα χρόνια έγιναν αναφορές στον Ησίοδο, στον Κτησίβιο τον Ασκηνό, στην Άσκη του Ησιόδου, στην Παναγιά του Βυζαντίου και της Τουρκοκρατίας και στο αγροτικό σύστημα του Ησιόδου.

Μετά από αυτή την ανάλυση, γίναμε σοφότεροι και πιο απαιτητικοί. Τώρα προχωράμε σε λεπτομέρειες, για να κατανοήσουμε καλά την προσφορά της Άσκης, στα μηνύματα των προγόνων μας.

Πέρσι, στο αρχαίο θέατρο, παρουσιάσαμε την “Θεογονία” του Ησιόδου και τονίσαμε τα βαθειά νοήματα.

Σήμερα προχωράμε στο άλλο του έργο. Με τον καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Πάρι Βαρβαρούση.

....

Ο Ησίοδος ήταν ένα πρόσωπο διάσημο και σεβαστό σε όλο τον κόσμο, αυτό αποδεικνύεται με πολλούς τρόπους, ένας από τους οποίους είναι τα διάφορα ποιήματα που έχουν γραφεί μέσα σε μια πολύ μεγάλη χρονική περίοδο (7ος αιώνας π.Χ. μέχρι τον 6ο αιώνα μ.Χ.), όπως:

Ελληνικής Ανθολογίας

Ἑλλάδος εὐρυχόρου στέφανον καὶ κόσμον ἀοιδῆς,

Ἄσκραϊὸν γενεὴν Ἡσίοδον κατέχω.

Θεωρῶ τον Ησίοδο που καταγόταν από την Άσκη
στεφάνι της Ελλάδας και στολίδι της ποίησης.

Από τον ποιητή Χερσία του Ορχομενού:

Ἄσκη μεν πατρὶς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος

ὄστέα πληξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει

Ἡσίοδου, τοῦ πλείστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐστὶν

ἀνδρῶν κρινομένων ἐν βασάνῳ σοφίης.

Πατρίδα του υπήρξε η Άσκη η πολύκαρπος, αλλά μετά τον θάνατο του
τα οστά του Ησιόδου φιλοξενεί η γη των φιλίππων Μινυών
που η δόξα του είναι μεγάλη ανάμεσα στους ανθρώπους,
κυρίως ανάμεσα σε εκείνους που διακρίνονται για τη σοφία τους.

Ο Ιταλός καθηγητής FRANCO SINATRA σε εισήγησή του στην Εταιρεία Βοιωτικών Μελετών με θέμα “Πολιτικό μίσος και ποιητική αγάπη για την ρωμαϊκή Βοιωτία”, αναφέρει:

Μετά την μάχη της Πύδνας οι ελπίδες μιας ελεύθερας Ελλάδος από την ρωμαϊκή υποταγή άρχισαν να ελαττώνονται, για να εξαντληθούν ολοκληρωτικά μετά την καταστροφή της Κορίνθου (146 π.Χ.). Ξέρομε επίσης ότι η λεγομένη «ρωμαϊκή εξουσία» υπέστη πλήγματα από την Βοιωτία κατά την εποχή του Σύλλα (Χαιρώνεια 87 π.Χ., Ορχομενός 86 π.Χ.), όπως επίσης από την Θεσσαλία κατά την εποχή του Καίσαρα.

Κατά την διάρκεια όλης αυτής της βασανισμένης περιόδου πλησίον των Λατίνων συγγραφέων δεν έλειψαν ποτέ οι θερμές επικλήσεις στο βασίλειο των Μουσών τον Ελικώνα, μοναδικό μέρος εκφραζόμενο με ειλικρινή αγάπη στις παγκόσμιες αρχές, αναγνωρισμένο αληθώς υγιή και υπερβολικώς αδιάφορο διά τα πολιτικά.

Ας ακούσουμε δύο

Ο Λατίνος ελεγειακός ποιητής, Σέξτος Προπέρτιος.

*nondum etiam Ascraeos norunt mea carmina fontis,
sed modo Permessi flumine lavit Amor.*

Δεν γνώρισαν ακόμη τα τραγούδια μου τις πηγές της Άσκρης,
αλλά μόνο στον Περμησό ποταμό τα έλουσε ο Έρως,

Ο Προπέρτιος έζησε το δεύτερο μισό του πρώτου π.Χ. αιώνα.

*hie me tarn gracilis vetuit contemnere Musas,
iussit et Ascraeum sic habitare nemus*

Αυτός (ο Έρως) μου απαγόρευσε να περιφρονήσω τις αβρές Μούσες
και με διέταξε έτσι να κατοικήσω το Ασκραίο άλσος.

Ο μεγάλος εθνικός μας ποιητής Κωστής Παλαμάς ήταν θαυμαστής του Ησιόδου και χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Ασκραίος.

Ας ακούσουμε και δύο αποσπάσματα από τον Ασκραίο του Παλαμά:

*Τυφλός του Ολύμπου ραψωδός ο θεός Μελησιγένης,
θνητούς ατάραχα, ήρωες, θεούς υμνολογά.*

Από μια βρύση ανήσυχη, τραγούδι μου εσύ, βγαίνεις,
κ' η λάβα πάντοτε είσ' εσύ κ' η φουσκοθαλασσιά.

Άκου, ο Ασκραίος είμ' εγώ, δεν είμ' εγώ τεχνίτης
των ήσυχων χρυσόνειρων, των ιλαρών σκοπών,

Της μαύρης γης, που την πατώ, με σέρνει εμέ ο μαγνήτης,
Ο νους μου πάει με τα φτερά των αναστενασμών.

Άσκρα, στη ρίζα του ιερού βουνού μαυρολογούσες,
Πήρ' από σένα την τραχειά κι αστόλιστη φωνή.

Εμέ δε με βυζάξανε στον Ελικώνα οι Μούσες,
εμέ με πικρανάθρεψαν οι φτώχιες και οι καημοί. [...]

Ήταν η Βασιλική Μεγάλου και η Ελπινίκη Χολιασμένου.
Συγχαρητήρια στα κορίτσια.

Και τώρα στο θέμα μας. «Έργα και Ημέραι» του Ησιόδου, με τον καθηγητή κ. Βαρβαρούση.

Ο κύριος Πάρις Βαρβαρούσης γεννήθηκε στη Βλάστη του νομού Κοζάνης το 1944. Είναι πτυχιούχος μαθηματικός του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πτυχιούχος πολιτικών και κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Μονάχου και διδάκτωρ φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Μονάχου.

Σπούδασε στην Ελλάδα με υποτροφία του ελληνικού κράτους και στο εξωτερικό με υποτροφία της Γερμανικής Ακαδημίας Επιστημών DAAD.

Διορίστηκε το 1981 επιμελητής στην έδρα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών και κατόπιν εκλέχτηκε καθηγητής Διεθνών Σχέσεων. Υπήρξε επανειλημμένα επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου.

Είναι ιδρυτικό μέλος πολλών εταιρειών και συμμετείχε με ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια. Συνέγραψε αρκετά βιβλία και άρθρα ιδιαίτερα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Τα τελευταία χρόνια ασχολείται ερευνητικά και με θέματα ελληνικού πολιτισμού. Από τις εκδόσεις Παπαζήση εκδόθηκαν τρία βιβλία του για τη Βοιωτία που προλογίζουν οι έφοροι αρχαιοτήτων Βασίλης Αραβαντινός και Αλεξάνδρα Χαραμή.

- Η Αρχαία Αλίαρτος, Ιστορία και Πολιτισμός
- Σεϊντί: Παλαιολιθική κατοίκηση στη Βοιωτία
- Ογχήστιος Ποσειδώνας – Λατρεία και Πολιτική

Είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά και τρία εγγόνια.

Ο Σύλλογος θεωρεί τον κύριο Βαρβαρούση, ως έναν μεγάλο φίλο της Άσκρης.

- Έχει ανεβεί στον Ελικώνα, την Κουρσάρα και το Πυργάκι και έχει περπατήσει τον Ολμειό ποταμό.

- Παρίσταται στις εκδηλώσεις μας και έχει χαιρετήσει πολλές από αυτές, ενώ έχει μιλήσει και στο Πνευματικό Κέντρο.

....

(Ακολούθησε η ομιλία του κ. καθηγητού)

....

Ο κ. καθηγητής θεωρεί το «Έργα και Ημέραι» του Ησιόδου ως "ένα αριστούργημα της λογοτεχνίας", ένα ποίημα για την ειρήνη και τον πολιτισμό με πανανθρώπινες και διαχρονικές αξίες. Είναι ένα διδακτικό έπος, γιατί διατυπώνει ηθικές παραινέσεις, κανόνες της ζωής και πρακτικές σκέψεις.

Ο ποιητής με το έργο του αυτό θέλησε όχι απλώς να δώσει συμβουλές στον άνθρωπο, αλλά και να διατυπώσει έναν κώδικα συμπεριφοράς και στάσης που να χρησιμεύσει ως γραπτός κανόνας για τις επόμενες γενεές.

Θεωρείται, δικαίως, ως κορυφαίος δάσκαλος και στοχαστής που παραμένει πάντα επίκαιρος.

Μέσα από το δίπολο των εννοιών «εργασία και δικαιοσύνη», που αποτέλεσαν την κεντρική ιδέα του έργου του, πρόβαλε τα αίτια που οδηγούν στην αδικία και στη διαφθορά και προσδιόρισε με σαφήνεια ειρηνικά μέσα για την εδραίωση μιας ευνομούμενης πολιτείας στη βάση των αρχών της δικαιοσύνης. Οι ποιητικές αναφορές του Ασκραίου ποιητή είναι πλήρεις ηθικών διδαγμάτων και αρετών που είναι χρήσιμες για τον καθένα μας".

....

Κυρίες και κύριοι

Αύριο σας περιμένουμε όλους στο αρχαίο θέατρο Ασκρης για να απολαύσουμε την «Επιστροφή των Μουσών», ένα θεατρικό δρώμενο σε του Απόστολου Γονιδέλλη σε σκηνοθεσία Ευαγγελίας Θαλασσινής.

....

Τη Δευτέρα, στο Δημοτικό Σχολείο θα παιχθεί η Ανδρομάχη του Ευριπίδη.

Η "Ωραία" Ανδρομάχη, θα λέγαμε ωραία αλλά και με αρετή και σκέψη, αρετές που δίνει απλόχερα ο Όμηρος στους αμυνόμενους υπέρ πατρίδος, διαφύλαξης των αγαθών της τιμής, της αξιοπρέπειας, της γνώσης και της ηθικής.

Μία ακόμη αρχαία τραγωδία με την εγγύηση του θεατρικού οργανισμού «Αιχμή».

....

Καλό σας βράδυ

Αρετή Γαλάνη